

Béres Iosif

În Depresiunea Maramureșului subetajul gorunului a suferit cele mai mari transformări antropogene. Pădurile seculare de gorun (*Quercus petraea*) care în secolul trecut încă au avut întinderi remarcabile în această depresiune. astăzi apar ca niște trupuri de păduri izolate, intercalate între terenuri agricole. În fondul forestier actual și în subetajul gorunului, silvicultura execută o înrășinare susținută înlocuind gorunul cu rășinoasele, măbind suprafața pădurilor rășinoase și cele de amestec în detrimentul gorunului. Acest lucru se reflectă foarte vizibil dacă analizăm datele statistice ale ocoalelor silvice Sighet și Mara, privind componența pădurilor, subliniind că numai aceste două ocoale silvice au păduri de gorun remarcabile dintre cele șase ocoale silvice care gospodăresc pădurile din Depresiunea Maramureșului. Trebuie să luăm în considerare faptul, că zona celor două ocoale silvice aparține în exclusivitate în etajul nemoral, și cca 75 % în subetajul gorunului, totuși în compoziția pădurilor, gorunul are procentajul cel mai scăzut, și apar păduri de rășinoase în urma activității umane, în mod azonal.

ESEȚA	OCOLUL SILVIC	
	SIGHET	MARA
Fag	63,4 %	72 %
Rășinoase	16,3 %	17 %
Gorun	12,7 %	5 %
Dif. esențe	7,6 %	6 %

Din datele prezentate se poate constata că pădurile de gorun au cedat suprafețe mari pentru activități agricole și chiar în favoarea rășinoaselor. Pădurile de gorun din punct de vedere ornitofaunistic sînt cele mai bogate și calitativ, ca număr de populații, dar și cantitativ ca biomasă (6, 8, 13, 14). Trupurile de păduri izolate reprezintă un interes deosebit din punct de vedere ornitocenologic. În primul rînd speciile de păsări caracteristice pădurilor de dealuri au găsit aici ultimul refugiu, dar în aceste pîlcuri de gorun cu un subarboret bine dezvoltat sînt prezente și populațiile de păsări specifice tufișurilor, boschetelor izolate și există și o interpătrundere chiar de către populațiile de păsări propice cîmpiilor, terenurilor deschise.

Din aceste considerente am cercetat din anul 1977 niște trupuri de păduri izolate de gorun din Depresiunea Maramureșului, dintre care vom prezenta pădurea numită „Crăiasca” de lingă comuna Ocna Șugatag, județul Maramureș. Crăiasca este un trup de pădure complet izolat de alte zone pădu-

roase (Fig. 1, harta) și care este un martor al gorunetelor seculari de odinioară și pe baza cercetărilor noastre a intrat în regim de rezervație dendrologică și zoologică, aparține Ocolului Silvic „Mara“, U.P. Gutii 38, parcela 3. Pădurea se situează în bazinul Mării pe piemontul Gutiiului și se întinde pe o suprafață de 44,4 ha., versant superior, ondulat cu o înclinare de 5—10°, expoziția parțial însoțită sudvest-vestică, altitudinea de 420—470 m. Pădurea se compune din cinci subparcele distincte pe baza vârstei și compoziției arboretului, subparcele A.) este cea mai mare ca suprafață și cea mai semnificativă (Fig. 2), are 29 de hectare un gorunet bătrîn de peste 130 de ani cu exemplare deosebit de monumentale de peste 200 ani, diseminat cu larice cu un subarboret bine dezvoltat, subparcele B.) are 3,1 ha, este un laricet bătrîn de 110 ani diseminat cu gorun și cireșe cu un subarboret abundent; subparcele C.) de 0,7 ha, cu mai mult carpen, vîrsta de 55 ani, acoperirea 7 carpen, 2 gorun, 1 cireș; subparcele D.) de 6,6 ha, este un gorunet mai tînăr de 45 ani, acoperirea 6 gorun, 3 carpen, 1 cireș cu un subarboret mai sîrac; și subparcele E.) de 5 ha., este un fgorunet de 80—90 ani cu acoperire 9 gorun, 1 carpen, subarboret normal. Subarboretul în toată parcela este abundent în unele locuri atinge o acoperire de 10, format din alun (*Corylus avellana*), păducel (*Crataegus sp.*), singer (*Cornus sanguinea*), salba moală (*Euonymus europaeus*), bîrcoace (*Cotoneaster tomentosa*) etc. Aceste specii de arbuști au un rol important în concentrarea populațiilor de păsări ca silvii, sturzi etc., mai ales în perioadele serotinale și automnale. Prezența vîscului galben (*Loranthus europaeus*) (Fig. 3) pe gorun constituie o bază trofică pentru sturzul de vîsc (*Turdus viscivorus*) sturzul de iarnă (*Turdus pilaris*), la mătăsar (*Bombycilla garrulus*) precum și pentru alte specii oaspete de iarnă. Stratul ierbos este bogat în speciile de tip *Asarum europaeum*, speciile mai comune și depistate de noi sînt următoarele:

1. <i>Asarum europaeum</i>	8. <i>Geranium rubrum</i>
2. <i>Stellaria holostea</i>	9. <i>Frogaria vesca</i>
3. <i>Lamium galeobdolon</i>	10. <i>Polygonatum officinalis</i>
4. <i>Convallaria majalis</i>	11. <i>Crocus heuffelianus</i>
5. <i>Melandrium rubrum</i>	12. <i>Erythronium dens canis</i>
6. <i>Gallium cruciata</i>	13. <i>Dactylis glomerata</i>
7. <i>Gentiana asclepiadea</i>	14. <i>Pteridium aquilinum</i>

METODA DE LUCRU: Pădurea a fost cercetată sistematic începînd din anul 1977 pînă în prezent, în diferite aspecte fenologice punînd un accent pe cercetările în perioada de cuibărire I.IV—15.VI. cînd s-au executat și cercetări cantitative folosind metoda fișilor pentru speciile mici și cu o densitate mai ridicată, suprafața fișiiilor 2,5—3 ha, lucrînd cu 4 parcele la o ieșire, iar pentru speciile cu un interes deosebit și de talie mare, datele sînt adunate din întregul trup de pădure ca în cazul răpitoarelor, *Accipiter gentilis*, *A. nisus*, *Falco subbuteo*, *F. tinnunculus*; corvidelor, *Corvus corax* etc. Fișile au fost alese din fiecare subparcele cu aspect diferit și a fost calculată o medie pentru întregul trup de pădure, iar la speciile mari, ușor observabile *Corvus sp.*, *Picus sp.*, etc. a fost stabilit întregul efectiv al trupului de pădure. Datele obținute pe teren au fost prelucrate după formulele biostatice, pentru ușurarea calculațiilor suprafața întregului trup de pădure a fost calculată la 40 ha, neglijînd 4,4 ha, care fapt este și real, fiindcă prin pădure trec alee, fostul terasament al căii ferate înguste etc.

În continuare redăm lista speciilor cuibăritoare cu datele biostatistice principale, notînd și originea biogeografică a speciei, grupul fenologic și trofic al fiecărei specii.

Fig. 1. Amplasarea pădurii „Crăiasca” în Depresiunea Maramureșului

Nr. crt	DENUMIREA SPECIEI	Orig. geog	Grup. trofic	Grup. te- nologic	ABUNDENȚA				Biomasa în grame		Domeni- ie ind. în %	Domeni- ie în gram %
					Pe 10 ha		Pe păduri		Pe 10 ha	Pe păd.		
					Ind.	Per.	Ind.	Per.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Accipiter gentilis L.	H	C	S	0,5	0,25	2	1	426	1,704	0,11	1,30
2	Accipiter nisus L.	P	C	S	0,5	0,25	2	1	86	344	0,11	0,26
3	Falco subbuteo L.	P	C	OV	0,5	0,25	2	1	109	436	0,11	0,33
4	Falco tinnunculus L.	LV	C	OV	0,5	0,25	2	1	108	432	0,11	0,33
5	Columba oenas L.	ET	GR	OV	2,0	1,00	8	4	550	2,200	0,45	1,69
6	Streptopelia turtur L.	ET	GR	OV	3,0	1,50	12	6	510	2,040	0,67	1,57
7	Cuculus canorus L.	P	C	OV	3,0	1,50	12	6	346	1,384	0,67	1,06
8	Upopa epops L.	LV	C	OV	2,0	1,00	8	4	120	480	0,45	0,37
9	Jynx torquilla L.	P	C	OV	2,0	1,00	8	4	70	280	0,45	0,21
10	Picus viridis L.	E	C	S	2,0	1,00	8	4	382	1,528	0,45	1,17
11	Picus canus Gml.	P	C	S	1,0	0,50	4	2	122	488	0,23	0,37
12	Dendrocopos major L.	P	C	S	6,0	3,00	24	12	438	1,752	1,35	1,34
13	Dendrocopos syriacus Hempr.	M	C	S	2,0	1,00	8	4	176	704	0,45	0,54
14	Dendrocopos medius L.	E	C	S	1,0	0,50	4	2	58	232	0,23	0,18
15	Lullula arborea L.	E	C	OV	2,0	1,00	8	4	50	200	0,45	0,15
16	Oriolus oriolus L.	E	C	OV	2,0	1,00	8	4	146	584	0,45	0,45
17	Garrulus glandarius L.	P	O	S	4,0	2,00	16	8	660	2,640	0,90	2,01
18	Pica pica L.	P	O	S	6,0	3,00	24	12	1,158	4,632	1,35	3,49
19	Corvus cornix L.	P	O	S	10,0	5,00	40	20	4,880	19,520	2,25	14,90
20	Corvus monedula L.	P	O	S	24,0	12,00	96	48	6,000	24,000	5,40	18,32
21	Corvus corax L.	H	O	S	0,5	0,25	2	1	596	2,384	0,11	1,82
22	Parus palustris L.	P	O	S	10,0	5,00	40	20	100	400	2,25	0,31
23	Parus caeruleus L.	E	C	S	8,0	4,00	32	16	88	352	1,80	0,27
24	Parus major L.	P	C	S	16	8	64	32	320	1,280	3,60	0,98
25	Aegithalos caudatus L.	P	C	S	4	2	16	8	32	128	0,90	0,10
26	Sitta europaea Wolf.	P	C	S	12	6	48	24	240	960	2,70	0,73
27	Certhia familiaris L.	H	C	S	8	4	32	16	64	256	1,80	0,20
28	Erithacus rubecula L.	E	C	OV	10	5	40	20	160	640	2,25	0,40
29	Turdus merula L.	E	C	OV-S	30	15	120	60	2,640	10 560	6,75	8,06
30	Turdus philomelos C.L.Br.	E	C	OV	4	2	16	8	268	1,072	0,90	0,82

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
31	<i>Sylvia borin</i> Bodd.	E	C	OV	2	1	8	4	38	152	0,42	0,12
32	<i>Sylvia atricapilla</i> L.	E	C	OV	14	7	56	28	252	1,008	3,15	0,77
33	<i>Sylvia communis</i> Lath.	ET	C	OV	4	2	16	8	56	224	0,90	0,17
34	<i>Sylvia curruca</i> L.	ET	C	OV	6	3	24	12	72	288	1,35	0,22
35	<i>Phylloscopus trochilus</i> L.	P	C	OV	2	1	8	4	18	72	0,45	0,05
36	<i>Phylloscopus Collybita</i> Vi.	P	C	OV	10	5	40	20	85	340	2,25	0,26
37	<i>Phylloscopus sibilatrix</i> Bechst.	ET	C	OV	6	3	24	12	60	240	1,35	0,19
38	<i>Ficedula parva</i> Bechst.	H	C	OV	2	1	8	4	20	80	0,45	0,06
39	<i>Muscicapa Striata</i> Pall.	ET	C	OV	4	2	16	8	76	304	0,90	0,23
40	<i>Anthus trivialis</i> L.	ET	C	OV	8	4	32	16	200	800	1,80	0,61
41	<i>Motacilla alba</i> L.	P	C	OV	4	2	16	8	100	400	0,90	0,31
42	<i>Lanius Collurio</i> L.	P	C	OV	6	3	24	12	198	792	1,35	0,60
43	<i>Sturnus vulgaris</i> L.	ET	C	OV	112	56	448	224	8,736	34,944	25,22	26,67
44	<i>Passer montanus</i> L.	P	GR	S	10	5	40	20	230	920	2,25	0,70
45	<i>Fringilla coelebs</i> L.	E	GR	S	40	20	160	80	800	3,200	9,00	2,44
46	<i>Coccothraustes coccothraustes</i> L.	P	GR	S	6	3	24	12	300	1 200	1,35	0,92
47	<i>Serinus serinus</i> L.	M	GR	OV	2	1	8	4	24	96	0,45	0,07
48	<i>Carduelis Chloris</i> L.	ET	GR	S	10	5	40	20	270	1 080	2,25	0,82
49	<i>Carduelis Carduelis</i> L.	ET	GR	S	8	4	32	16	128	512	1,80	0,39
50	<i>Acanthis cannabina</i> L.	ET	GR	S	4	2	16	8	76	304	0,90	0,23
51	<i>Emberiza citrinella</i> L.	P	GR	S	8	4	32	16	116	464	1,80	0,35
TOTAL GENERAL :					444,5	222,25	1 778	889	32 758	131 032	100%	100%
CALCULAT LA 100 de hectare					4 445	2 222,5	per.	327 580	g			

LEGENDA : Origină geografică : P = palearctic, H = holoarctic ; E = european ; ET = europeo-turkestan ; OV = oaspete de vară ; S = sedentar ; GR — granivor ; C = carnivor

Legende Tafel 1

GEOGRAPHISCHE HERKUNFT

P = Palearktisch, H = Holoarktisch, R = Europeisch, ET = Europeo-turkestanisch, LV = der alten Welt ; M = Mediteran

S = Jahresvogel, OV = Sommervogel ; C = Fleischfresser, GR = Samenfresser

Fig. 2. Gorunetul bătrîn de peste 200 de ani.

Fig. 3. Gorunii cu visc (*Loranthus europaeus*).

Analizînd datele prezentate la Tabelul Nr. 1, putem constata că ornitocenozoza este foarte variată, 51 de popula ii cuibăritoare dintre care 4 sînt dominante, 8 influente, iar 39 sînt popula ii accesorii. Popula ia absolut dominantă este graurul (*Sturnus vulgaris*) care are o dominan   individuală de 25,22 %, iar dominan    la greutate are 26,67 %, merită să fie remarcat ca o abunden    sa de ridicată nu a fost semnalată de nici un autor citat de noi. Această specie este urmată de st ncu   (*Corvus monedula*) cu o dominan   în greutate de 18,32 %, este interesant ca prima cuibărire a speciei a fost semnalată numai în anul 1963 în localit  i (Giule ti, Sighet). Dominan  a la greutate au numai trei specii, trei sînt influente  i 45 de specii sînt accesorii.

Reparti ia în spa iu a popula iilor este foarte neuniformă, graurii  i corvidele sînt concentrate în partea sudică a pădurii, subparceta A., unde sînt arbori b tr ni cu multe scorburi (*Corvus monedula*), (*Sturnus vulgaris*)  ntr-un arbore cuibăresc  i 2—4 perechi. Cioara griv  (*Corvus cornix*) folose te cu mare preferin   laricele mari pentru amplasarea cuibului. Cuiburile p r s te sînt folosite de răpitoare ca uliul p s rar, uliul (*Accipiter gentilis*)  i corbul (*Corvus corax*), au cuibul plasat la cca 10—11 m, pe două larice seculare. Ecotonul care este bine individualizat în partea vestică a pădurii este folosit pentru cuibărire la multe specii de păsări ca *Lanius collurio*, *Lullula arborea*, *Pica pica*, *Serinus serinus* etc.

Pădurea este bogată în specii  i în indivizi  i în afara perioadei de cuibărire de exemplu la data de 14 aprilie 1980, oaspe ii de iarnă au fost prezen i ca, *Turdus iliacus*, *Turdus viscivorus*, *Pyrrhula pyrrhula*, *Regulus regulus*, *Turdus pilaris* etc., interesant că coco arul nu a cuibărit în această parcelă, găsind cuibul l ng  riul Mara, la o distan   de numai 2 km de la această pădure.

În concluzie putem remarca că aceste trupuri de gorunete izolate sînt foarte bogate în păsări, protejarea acestor ecosisteme joacă un rol important în salvarea multor populații de păsări, precum și în menținerea la un nivel constant a avifaunei Depresiunii Maramureșului.

DIE ORNITHOZÖNOSE EINER ISOLIERTEN WALDPARZELLE IN MARAMURES

Zusammenfassung

In dieser Arbeit ist Resultat der in einem isolierten Eichenwald, „Crăiasca“, neben der Gemeinde Ocna Sugatag, Komitat Maramureș, in Jahren 1977–1980 unternommenen vogelzöologischen Forschungen behandelt.

Die Resultate sind im Tabel Nr. 1 dargestellt. Es wurden 51 nistende bevölkerungen gefunden, insgesamt 4445 Eizelwesen, 2222,5 Paar und 327 580 gr. Biomasse pro 100 ha. Dieses Rezultat zeigt uns den Reichtum was übertritt die in anderen Biozöologien gefundenen Daten in Laubwäldern.

Aus diesem Grund ist sehr wichtig die Protektion dieses isolierten Eichenwaldes auch aus Vögelzöologischem Gesichtspunkt.

Diese reiche Vögel fauna hat einen grossen positiven Beeinfluss nicht nur auf die Bioproduktion des Waldes, sondern auch die biologische Protektion der landwirtschaft in der Umgebung.

BIBLIOGRAFIE

1. Balogh J., (1953): Gründzüge der Zoozöologie, Budapest 1953. pp. 248.
2. Balogh J., (1958): Lebensgemeinschaften der Landtiere, Akademie Verlag Berlin pp. 560.
3. Béres I., (1978): Contribuții la cunoașterea ornitofaunei Depresiunii Maramureșului, Marmăția IV., Baia-Mare, p. 392–426.
4. Dajoz R., (1971): Précis d'écologie, Dunod. Paris, p. 185–299.
5. Filipașcu A., (1971): Contribuții la cunoașterea avifaunei Maramureșului, Rev. Muz. 1971, Nr. 5, p. 429–430.
6. Korodi G. J., (1957): Studii ornitocenologice în cîteva tipuri de păduri foioase din Transilvania, Stud. și Cerc. de Biologie. Cluj, 3–4, 1957.
7. Korodi G. J., (1960): Compoziția cantitativă și calitativă de păsări din Grădina Botanică Cluj, între anii 1958–1959. Stud. Univ. Babeș-Bolyai, S. II., F. II.
8. Korodi G. J. (1964): Vogelzöologische Forschungsergebnisse aus einigen Tieflande Eichen- und Mischwäldern Siebenbürgen, Vertebrata Hungarica, Tom. VI. Fasc. 2., pp. 42–72.
9. Korodi G. J. (1969): Metode cantitative pentru studiul relațiilor numerice ale populațiilor de păsări. Rev. Muz. Nr. 5, p. 393–400, București.
10. Munteanu D., (1968): Cercetări asupra populațiilor de păsări din bazinul Bistriței (II). Aplicarea metodei trascelor în păduri de fag. Lucr. Staț. Cerc. Biol. Geograf. „Stejarul“, Vol. I., pp. 359–365.
11. Munteanu D., (1969): Cercetări asupra avifaunei bazinului montan al Bistriței Moldovenesti. Teza de doctorat, Univ., București – 1969.
12. Munteanu D., (1974): Analiza geografică a avifaunei române. Nymphaea Muz. Țării Crișurilor, Oradea, pp. 27–70.
13. Turcek F. I., (1951): On the stratification of the bird population of Querceto-Carpinetum type of forest biocenoses in Siuthern Slovakia, Sylvia, 13, p. 71–86.
14. Turcek F. I., (1956): Zur Frage der Dominanz in Vogelpopulationen, Waldhygiene, Nr. 8, 1956, pp. 249–257.

BÉRES IOSIF

Sighetul Marmăției, cod. 4925
Cartierul „1 Mai“, Bl. 4, Ap. 5

ROMÂNIA